

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)

7e bijeenkomst Circulaire Maakindustrie

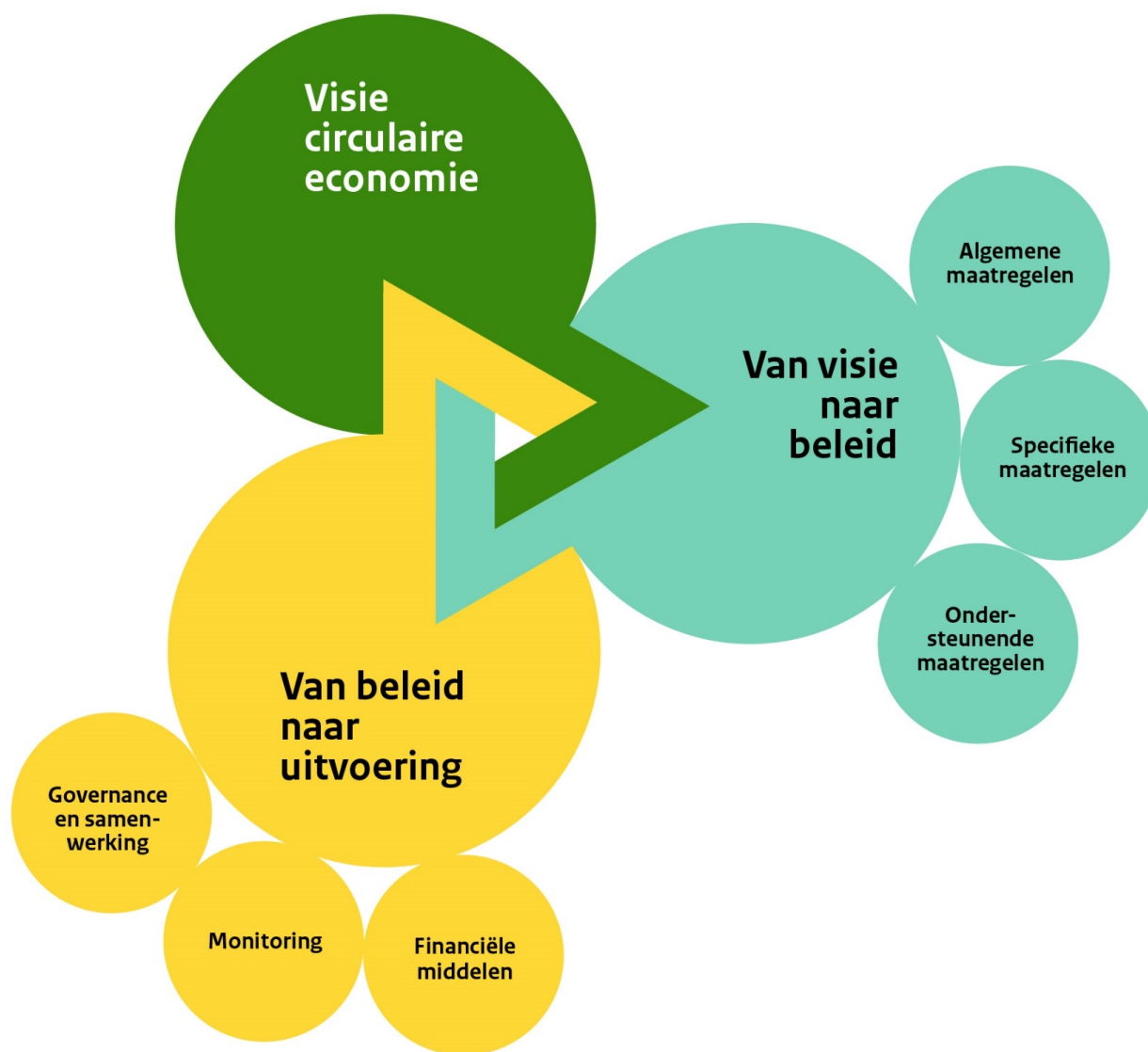
Woensdag 25 januari 2023

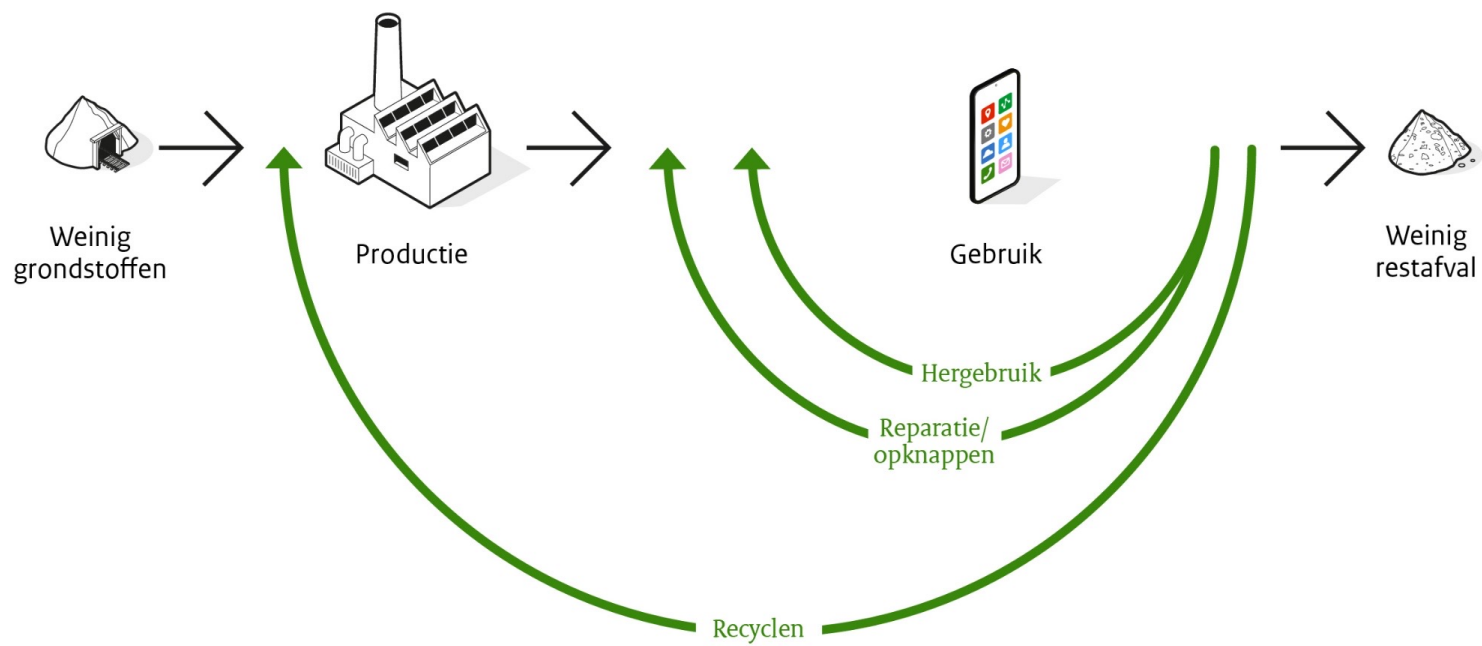
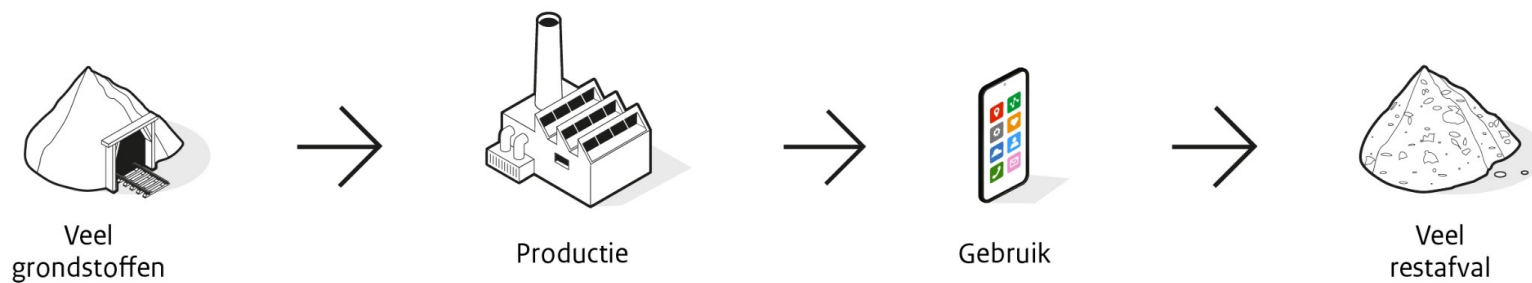

Nationaal Programma Circulaire Economie

2023-2030

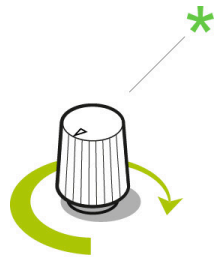

Alle strategieën van de R-ladder zijn afgebeeld met een bol die in kleuren de mate van grondstofvermindering weergeeft (zie voetnoot 17).
Vervanging is geen onderdeel van de R-ladder en heeft daarom geen bol.

Vermindering grondstoffen

● Afwijzen

Een product niet aanschaffen of gebruiken, door van de functie af te zien of de functie op een andere manier in te vullen

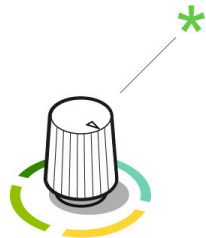
● Heroverwegen

Het gebruik van een product intensiveren door delen met anderen of door het product meer functies te geven

● Verminderen

Een product efficiënter fabriceren door minder grondstoffen en materialen te verwerken en efficiënter maken in gebruik

Substitutie grondstoffen

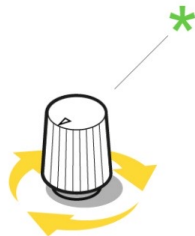
Vervangen

Primaire grondstoffen vervangen door secundaire grondstoffen en duurzame biograndstoffen die zo hoogwaardig mogelijk toegepast worden, of door meer algemeen beschikbare grondstoffen met mindere milieudruk

**Levensduur-
verlenging**

**Hoogwaardige
verwerking**

● **Hergebruiken**

Hergebruik van een product in dezelfde functie door een andere gebruiker

● **Repareren**

Repareren en onderhouden van een kapot product om het te gebruiken in zijn oude functie

● **Opknappen**

Opknappen of moderniseren van een oud product

● **Herfabriceren**

Onderdelen van een afgedankt product gebruiken in een nieuw product met dezelfde functie

● **Herbestemmen**

Een product, of onderdelen ervan, gebruiken in een nieuw product met een andere functie

● **Recyclen**

Materialen verwerken tot een nieuw product van dezelfde (hoogwaardige) of, indien niet mogelijk, mindere (laagwaardige) kwaliteit

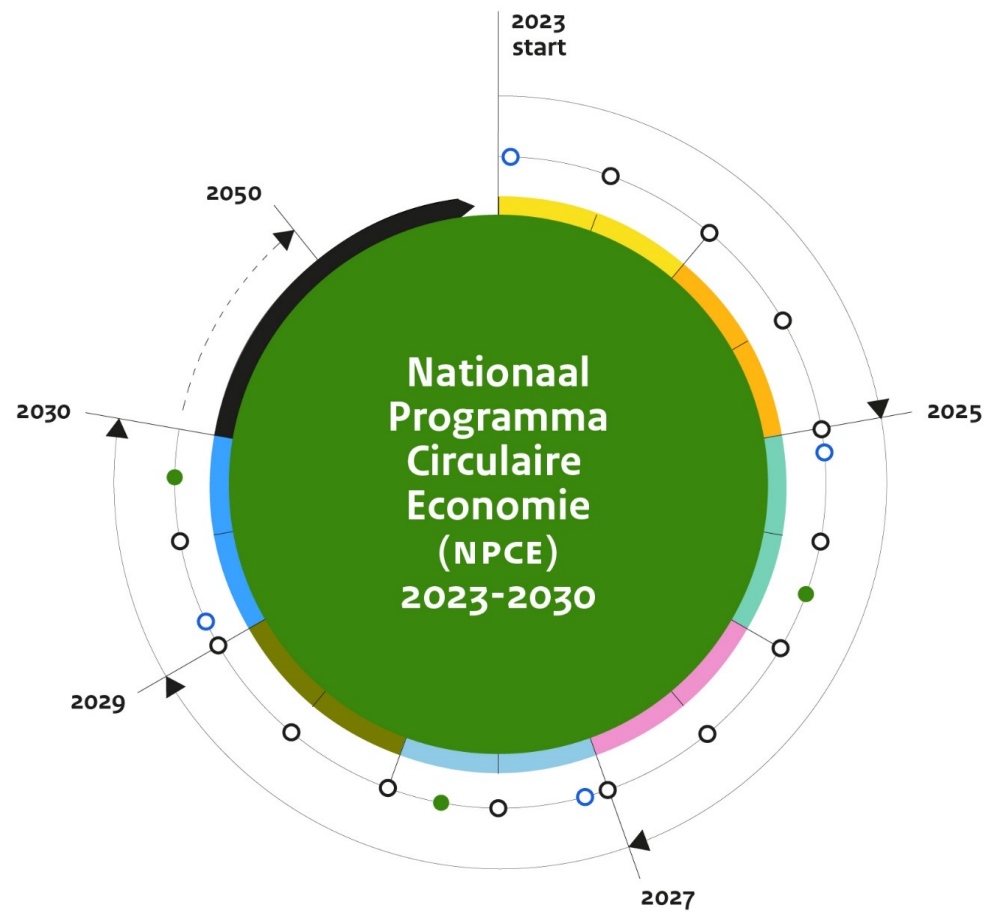
* **Circulair
ontwerp**

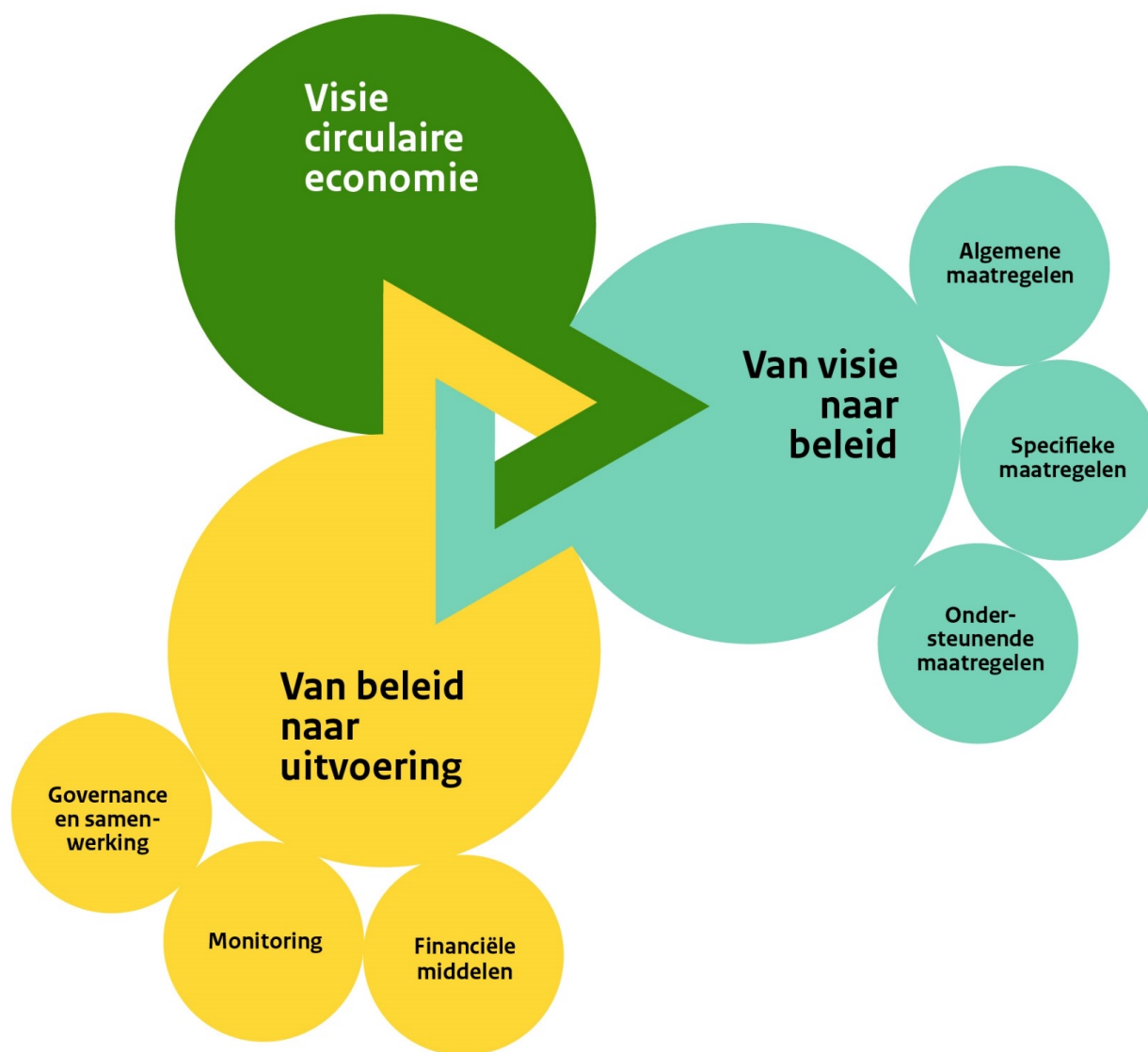
Circulair ontwerpen gaat in principe verder dan uitsluitend het ecologisch productontwerp zelf. Bij circulair ontwerpen wordt ook gekeken naar de functie van een product, de oorsprong van de grondstoffen en energie om het te fabriceren, de manier waarop een afnemer het gebruikt, herstelt en afdankt, en het businessmodel waarbinnen dit alles gebeurt.

Legenda:

- Elk halfjaar
Bestuurlijk overleg
- Integrale Circulaire
Economie Rapportage
(ICER)
- Actualisatie Nationaal
Programma Circulaire
Economie
(NPCE)

Maatregelen

- Generieke en specifieke op productgroepen
- Mix van instrumenten: normerend, beprijzend en stimulerend
- Fase van transitie vraagt ook om stimulerende maatregelen

Enkele generieke maatregelen:

- > Verminderen grondstoffen:
 - Verkennen beprijzen milieuschade
 - In 2030 koopt de hele overheid circulair in.
- > Substitutie:
 - We zetten in op een verplicht percentage hernieuwbare grondstoffen
- > Levensduurverlenging:
 - We gaan hergebruik stimuleren (bijvoorbeeld textiel via de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV))
 - Reparateursregister
- > Hoogwaardige verwerking
 - Verbranden van recyclebaar materiaal volledig stoppen
 - Uniformering afvalscheiding uiteindelijk

Generieke klimaatmaatregelen

Uit het Coalitieakkoord, middelen beschikbaar:

- › Stimuleringsprogramma ontwikkeling en opschaling recycling
- › Subsidieregeling circulaire ketenprojecten
- › Verhoging van het budget voor de MIA/Vamil
- › Verplicht percentage recycalaat in bouwmaterialen

Benoemd in het beleidsprogramma van IenW, besluitvorming voorjaar 2023:

- › Stimuleren en normeren van circulaire en klimaatneutrale uitvoering publieke opdrachten in de grond-, weg- en waterbouw
- › Vormgeven van een mogelijke heffing op plastic, waaronder polymeren, in combinatie met:
- › Stimulerende maatregel om te komen tot een circulaire plastic- en textielhub
- › Stimuleren van afbouw van overcapaciteit afvalverbranding bij afvalverbrandingsinstallaties
- › Faciliteren van kennisontwikkeling en innovatie
- › Stimuleren van circulaire kennis, vaardigheden en gedrag dat past in een circulaire economie

Consumptiegoederen

Elektrische en elektronische apparaten

Meubels

Textiel (incl. kleding)

Verpakkingen en wegwerpproducten

Kunststoffen

Plastic verpakkingen

Land- en tuinbouwplastic

Plastic in de bouw

Bouw

Woningen

Kantoren

Overige gebruiksfuncties

Viaducten en bruggen

Wegverhardingen

Maakindustrie

Capital Equipment

Circulaire windparken

Circulaire zon-PV-systemen

Circulaire klimaatinstallaties

Biomassa en voedsel

Prioritaire ketens en productgroepen

	Normeren	Beprijzen	Stimuleren
Voortzetting en intensivering van beleid			
We continueren de Grondstoffenscanner.	☐	☐	☒
We bevorderen de inzet van ontwikkelde tools: • <i>Quick scan</i> circulaire businessmodellen • Zelfevaluatie tool voor toeleveranciers • <i>Stakeholderscan</i> • Circulaire voorbeelden tool • Contextscan	☐	☐	☒
We verkennen of we de Grondstoffenscanner kunnen verrijken met specifieke informatie voor zon-PV-systemen en windparken.	☐	☐	☒
We verkennen of en hoe circulariteit een prominentere rol kan spelen in de dienstverlening van de Europese digitale innovatiehubs.	☐	☐	☒
We vernieuwen in het kader van de KIA-CE de kennisvragen rond <i>circulaire capital equipment</i> .	☐	☐	☒
We verkennen de ontwikkeling en introductie van keten-specifieke productpaspporten.	☒	☐	☐

Nieuwe maatregelen	Normeren	Beprijzen	Stimuleren
We plegen inzet om circulaire windparken als prioritair thema benoemd te krijgen in de Ecodesign-richtlijn.	■	■	■
We nemen Circulariteit en Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op als kwalitatieve randvoorwaarde in tenders van windenergie op zee.	■	■	■
We verkennen in hoeverre via tendercriteria in de vergunningverlening van kavels voor windenergie op zee meer gestuurd kan worden op verplichte toepassing van gerecyclede materialen in een windturbine.	■	■	■
We verkennen de mogelijkheden om de Grondstofscanner als onderdeel van het convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen hernieuwbare energie.	■	■	■
We verkennen de ontwikkeling van een circulair productpaspoort voor windparken.	■	■	■

Middelen

Budgetten Circulaire Economie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel
Uitvoeringskosten MIA/VAMIL	1.000	1.000	-	-	-	-	-	-	-
Circulaire ketenprojecten	10.500	4.500	4.500	1.500	3.000	-	-	-	-
..waarvan klimaatenvelophe	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	-
Circulair Inkopen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-
Ketenaanpak	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	-
Recycling plastic en textiel	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	-
6. Natuurlijk kapitaal	4.616	5.115	5.116	5.029	5.029	5.029	5.029	5.029	1.629
Opdrachten	4.616	5.115	5.116	5.029	5.029	5.029	5.029	5.029	
..waarvan CA middelen	1.500	2.000	2.000	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.500
Verplicht percentage recycelaat bouw-materialen	1.500	2.000	2.000	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.500
..waarvan klimaatenvelophe	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-
Grond weg en waterbouw	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-
Budgetten Circulaire Economie (versie 23 dec cumulatief)	69.211	67.607	68.530	51.578	51.555	48.554	48.554	48.554	31.647

Wenkend perspectief:

- › Doelen en ambities
- › Ketenregie via Versnellingshuis
- › Besluitvorming klimaatmaatregelen voorjaar 2023
- › Maatschappelijk inkopen
- › Kamerbrief - Tweede Kamer (20 april)
- › Coalitie
- › Samenwerking

Discussie – Dilemma's

- › Spanning tussen ambities, doelen en middelen.
- › Gebrek aan kennis vs. geen tijd te verliezen
- › Nationale aanpak vs internationale aanpak

Voorbeelden ondersteunend beleid

- › Kennis en innovatie: ondersteunen en etaleren innovatieprojecten
- › Onderwijs: kennisrotonde Duurzame School
- › Gedrag: gedragsstimulering na o.a. onderzoek ambachtscentra en meubels
- › Circulair inkopen: bij de ondersteuning van buyergroups zullen nieuwe productgroepen opgepakt worden
- › Versnellingshuis: ondersteunen circulaire ketenprojecten en productgroep en materiaal ketens